

Janke Wikholms Krönika

December 2014

I frågasätt! Säg nej! Gör skillnad!

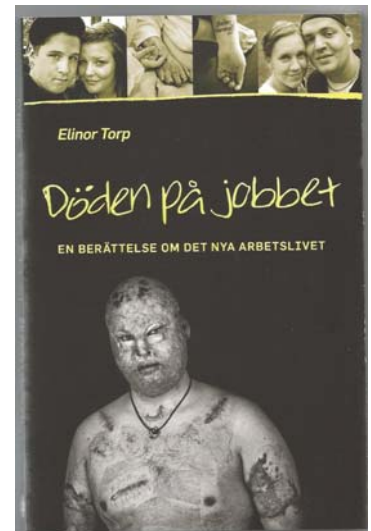
Varje månad en ny krönika. Så har det varit i snart tio år. Hundratalet krönikor och flera tusen "prenumeranter". Varje utskick ger många kommentarer. Jag hinner inte svara alla, men stort tack! Den förra krönikan "Nu får det vara nog!" skrevs i Berlin. Denna på Hotell Ferrum i Kiruna. Den förra om att det behövs mer engagemang. Denna gång om hur detta kan skapas.

För mig kommer den 5:e december 2014 förknippas med presentationen av berättarprogrammet "Gustaf & Pernilla". Programmet baseras på kalkugnsolyckan, som inträffade för drygt tre år sedan i Luleå. Jag har arbetat med arbetsmiljö i större delen av mitt liv och därför läst om många olyckor. Men ingen har tagit mig så starkt som denna. En ung människa, Johan, avled och en annan, Gustaf, skadades svårt. Boken "Döden på jobbet" beskriver utförligt vad som hände. På kurser runt om i Sverige har jag delat ut ett exemplar av boken. Kravet för att få boken har varit att man ska ge mig en bra motivering varför. En kort men bra sådan löd: "Jag vill bli berörd för att kunna beröra". Den personen, en chef, fick en bok. Hitintills har jag delat ut 150 stycken böcker!

Det är speciellt obehagligt med olyckor som drabbar unga människor, på väg ut i arbetslivet. Kanske blev jag också "extra" berörd av denna händelse eftersom det påminde mig om mitt första "riktiga" jobb, som växlare på dåvarande Norrbottens Järnverk. Till det fick jag en bra säkerhetsintroduktion. Men den kom inte från företaget, företagshälsovården eller facket. Den kom från min blivande arbetskamrat den sommaren, lokförare Erik Sinkkonen. Han berättade om alla växlare som skadats och förolyckats när de varit oförsiktiga. Han vill skrämma mig till försiktighet. Han lyckades!

Jag önskar att Johan och Gustaf hade fått träffa personer som Sinkkonen. Som hade varnat för risker. Professor emeritus Lennart Levi brukar prata om "nånannanismen", eller enklare uttryckt att man inte bryr sig. Ibland handlar det om att inte plocka upp efter sig. Andra gånger att man tittar bort i stället för att ingripa när man ser något farligt.

Skicka synpunkter på krönikan till info@jankewikholm.se
Läs flera krönikor på www.jankewikholm.se

Min vanligaste kurs heter "Chefens ansvar för arbetsmiljön". Vi diskuterar de juridiska, ekonomiska och moraliska argumenten för att jobba med arbetsmiljö. De flesta chefer vill jobba mer med arbetsmiljöfrågorna. Men man upplever att tiden inte räcker till. Det finns ingen balans mellan uppgifter och befogenheter. Jag hoppas att "Gustaf & Pernilla" kan bidra till att chefer kräver mer tid till arbetsmiljö. Säkerheten får inte äventyras på grund av tidsbrist!

En lika viktig målgrupp som chefer är skyddsombuden. Jag blir väldigt glad när det på BAM-kurserna kommer unga blivande skyddsombud. Men på många företag är nyrekryteringen ett problem. Den svenska modellen bygger på entusiastiska och engagerade skyddsombud som kan "företräda, verka och vaka". Jag hoppas att ungdomsprogrammet "Gustaf & Pernilla" kan bidra till att fler unga vill bli skyddsombud.

Men viktigast i arbetsmiljöarbetet är alla anställda. En kedja är inte starkare än sin svagaste länk. I dagens arbetsliv blir det allt vanligare att arbete utförs av "tillfälliga" entreprenörer och inhyrd arbetskraft. Dessa är omedvetna om de risker som finns på den arbetsplats dit man kommer. Nu om någonsin behövs det att ansvarsfulla personer som lokförare Sinkkonen tar ansvar. Jag hoppas att Gustaf & Pernilla gör upp med "nånannanismen" i arbetsmiljöarbetet!

Arbetsmiljöhälsningar!

Janke Wikholm

JANKE
WIKHOLM